

Nepodpisani se dopis ne tiskaju.
Priopisan se pišma tiskaju po 5
prv. svaki redak. Oglaši se od 8 re-
dakata stojio 60 n., za svaki redak
više 5 n.; ili u službu upozorenja
za pogodbe sa upravom. Novci se
plaćaju poštarskom naputnicom (as-
eznoj Slogi). Ime, prezime i naj-
bitniji postri vaju točno označiti.

Koncu list nedelje, na vremenu,
nekta je javi održavati u otvo-
renu pisanu, za koju se ne plaća
poštarnice, ako se izvane napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu mala stvari, a nestoga sve pokvari. Nar. posl.

Javni sastanak u Baderni, u mjestnoj občini i katu Poreč.

Zastupnik naroda dr. *Laginja* prijaviv
oblasti javni sastanak u Baderni, nedaleko
Poreča za nedjelju dne 10. februara u 2 ure
po podne, razasao je tek dan prije tiskan
poziv k istomu i objavio, da će na njem go-
voriti on o gospodarstvenim potrebljima, zastup-
nik naroda *Spinčić* o političkim pravim naroda.
Vrijeme je još uvijek nepovoljno, al je naš ju-
naci hrvatski narod pokazao, da se ne boji
ničnog nevremena uši ičesa drugoga, kad mu je
viditi i čuti njegove zastupnike, branitelje i
zagovornike njegovih prava.

Već oko podne dolazio je ljudi sa svih
strana, i koji su došli govorili su "bit će
krsta" bit će mnogo naroda. U istinu bilo
je ga. Od podne napred dolazio ga je po
svih cestama, koje se križaju u Baderni, mje-
staca imajućem krasnu legu i obsežan video-
krug. Bilo je tu ljudi iz mještane občine *Porečke*
i to iz Baderne, iz Žbandaja, iz Vrvarn, iz
Novevsi, iz Vabriga, iz Tara, iz Poškulin-
Dračevica; iz mještane občine *Vrsnjaka*, iz
Višnjama, iz sv. Ivana, iz Bače, iz sv. Vitala;
iz mještane občine *Vrsarake*, iz Svet-Lovreča;
iz Gradine, iz Ljima; iz mještane občine *Moto-
runskih*, iz Kaldrija, iz Montrijsa, iz Novaka
Motorunskih; svi do sad spomenuti spadajući
pod politički kotar porečki. Iz pažinskega po-
litičkoga kotara bilo je naroda iz mještane *Ti-
njanske* občine, iz Tinjana, sv. Petra, i Kringe,
te iz mještane občine *Pazinske*, iz Pazina,
Pazinskoga polja, Berme, Trviža, Rašterga i
Lindara. Došlo je ljudi 3 i 4 i do 5 u ra-
daleko.

Sakupljeno se je "krsta", malo brojeć, naj-
manje dve tisuće. Tko će se o tom uvjeriti,
neka promjeri prostorije zgrade, *Vinarske
zadruge* u Baderni, u kojih se je sastanak
obdržavao, nek proračuna, koliko može u njoj
ljudi stojati, i osjetićeće će se, da ne povis-
jemo broj sakupljenih. One prostorije bile su
pune, punute, muz do muz što stojao. Bili
su upravo stižnjeni drug do drugoga.

Točno u dva sata došli su zastupnici,
praćeni sa mještanim župnikom i mnogimi
drugim, i bili su već poteni i u prostorijah,
čim su se prikazali, burno pozdržani. Sa-
stanak otvorio je zastupnik *Laginja* kao sa-
zivatelj istoga, zahvalio je narodu, što se je
tako mnogobrojno odazvao njegovu pozivu, i
predložio velečestnoga i veleslužnoga mje-
štanskoga župnika, gosp. *Franu Gorcu*, uzornoga
svećenika i rođoljubu, za predsjednika sastanka.

Prisutnici sa živim odobravanjem primili pre-
dlog, a predsjednik se je na to zahvalio na
pozdržanju, pozdravio sakupljene i predstavio
objedinjenu zastupku skupa i svakoga posebice,
na što su zaorili prostorijom burni i dugo-
trajni živo-klici. Predstavnik je na to povjere-
nika c. kr. vlade, u osobi c. kr. namj. kon-
viteza dr. *Funka*, koga je skupština također
pristojno pozdravila, te pozvao dr. *Laginja*.
Zastupnika ludanjskih občina zapadnih i starških
kotara, da progovori svojim izborakom i
drugim prisutnim.

Pr. M. *Laginja*, oduševljeno pozdravljen,
progovori o koristi sastanka. Ako bi svakim
prištincima imao govoriti samo četvrt ure, trebalo
bi najmanje dva tjedna četra ure ili 500 ora.
Tako može svim zajedno više reći, i svi će
čuti, i onda prioprijedati svojim i drugim ne-
prisutnim što su čuli i vidili. Reče na dahje,
kako se njega i njegova druga ogovara na
sve načine i medju ostalim govoriti, da su
objicja siromasi i da takovi nemogu po-
moći narodu. On netaj, da je siromas i od
siromasnih roditelja, koji nisu mu ostavili
drugog nego nauke i uzgoj; ali i upravo stoga
jer potiče od siromasnih seljačkih roditelja,
znade bolje, gdje siromasiti, i imade više
srca za njegi li drugi. Pak ako i je siro-
mah, on ipak znade nači načina, kako se i
novcem pomaze narodu više nego nijedan i
najveći bogatstvo. Kroz njegove ruke uzmajmo
se je siromasnim ljudem prošle godine preko
pedeset tisuća forinta. Učinila je to "Posu-
jilnica" u Puli, kojoj predsjednik je on. Tim
dokazuje potrebu i korist "Posuđilnice". Ona
u Puli ne može smagati da zadovolji svim,

koji mole za posude. Kad bi jih bilo više u
razini kotaril, moglo bi se mnogo više po-
moci. A ljudi sami bi se ustrojili i ma-
nji posuđilnici među sobom podupirati imali
sredstvo na morn, na zapadnoj obali.

u veliku skupštinu u Baderni, danas 10. februara 1895., čuvi razlaganje svojih zastupnika, prima ove odluke ili resolucije:

I.

Zahvaljujemo cesarskoj kraljevskoj vlasti, što je izjavila davnju želju naroda, tim da se je izjavila pripravna baciti dug od ezonera. Pozivamo naše zastupnike, da shodnim načinom do taju na znanje gospodina ministra finansija.

II.

Odobravamo gospodarske nauke naših zastupnika, navlastio osnivanje vinogradarskih društava po pojedinih selih i očekujemo od c. kr. vlade izdašno pomoći u to ime.

Pozivamo naše zastupnike, da shodnim načinom dojave gospodinu ministru poljodjelstva našu priznanje, što je c. kr. vlada podporom istarskog vinarskog zadruge omogućila sagradjenje ove kuće, koja ima služiti temeljem za gospodarstveni razvitak u ovom kraju.

III.

Pozivamo c. kr. vladu, neka se obazri na zaprijetnost i nemar, u kojem smo odavna mi hrvatski narod Istre, i neka se svakim boljim načinom pobrine za naš boljak, navlastiti neka nas odškodi za štete, koje trpimo na prodaji vina tim, što je sožena carina na uvoz talijanskih vina.

II. Resolucije u pogledu obrane narodnosti i političkih prava.

Narod hrvatskog jezika u Istri, sakupljen u veliku skupštinu u Baderni, danas 10. februara 1895., čuvi razlaganje svojih zastupnika, prima slijedeće odluke ili resolucije.

I.

Odobravamo u strem postupak hrvatskih narodnih zastupnika Istre na državnom saboru u Beču i na pokrajinskom saboru istarskom.

Osudjujemo postupak proti našim zastupnikom a Poreču, toli u saboru, koli izvan sabora. Puščamo na mudru odluku naših zastupnika, koji budu na zemaljskom saboru, da podiju ili nepodiju u Poreč.

II. resolucija bježanje zaplijenjena.

Hoćemo navlastite, da bude hrvatskomu ili slovinjskomu jeziku jednaka pravica s jekom talijanskim u ovoj pokrajini u svih urednih državljih i zemaljskim; a da se to vidi već izvanjskim načinom, hoćemo, da se i napisu na tablajevke javno postavite u oba jezika, koja se u Istri govore.

Hoćemo, da sudci i porotnici, koji imaju izpitavati i suditi čovjeka hrvatskog jezika, budu znali taj jezik na podpuno.

IV.

Pozivamo c. kr. vladu, da se srokinj boljim načinom pobrine za naš napredak i u duševnom pogledu. U to ime nam je kruto potrebita gimnazija i učiteljstvo u Pazinu, jedno i drugo sa hrvatskim naukovnim jezikom, a tako isto potrebite su nam male gospodarske i obrtnice škole u pokrajini.

V.

Radi bismo, jer bi pravo, da svaka muška glava, koja je navršila 24 godine, imade svoj glas za občinske pokrajinske i državne izbore, da veliki posjedoci i trgovacka komora nebiraju posebice svojih zastupnika, jer u našoj pokrajini to nije pravedno.

VI.

Dokle bude tako, svakako je potrebito, da vanjske občine biraju svoje izbornike (fiduciare) vani u svojem okružju, a ne u gradu. Potreban je zakon, da vanjske občine biraju, kao i gradovi svoje zastupnike izravno, a ne po izbornicima (fiduciari).

VII.

Kunemo so vinjskim Bogom i svaki svojim krstom imenom, da ćemo biti vjerni uzvisnomu Vladaru, od kuće Habsburga, kakovo naravskomu gospodinu i kralju slavnoga kraljestva i naroda hrvatskoga. Tako nam proumo Bog i sveta ova nedjelja!

Sve resolucije bili su jednoglasno i velikim odusjevljenjem primljene. Svaki put kad se je glasovalo, vidjelo se je čitavu šunu ruku, a svaka je htjela biti viša, da se i nju vidi. Osobitim dostojanstvom bila je čitana, slušana i primljena posljednja resolucija.

Njekoje resolucije, to zastupnik *Laginja*, i posebice rastumačio, to kod onoga gleda vinske klauze iztaknu, kako protivnici naši *Talijani* bezobrazno lazu, kad veđe, da je on i drug mu *Spinčić*, bio za nju, docim su bili jedan i drugi proti klauzui, a *Talijani* za nju.

Tom prilikom je iznhanuo kako i u drugih stvari lažu, imenito gleda mitnica, proti kojima je on baš i govorio.

Posljednja resolucija bila je popraćena sa amen, i sa burinu živo-klici na premitstvo Vladara i hrvatskog kralja.

Naši zastupnici bili su opet i opet burno

i odusjevljeni pozdravljeni; kojim su mogli

stisnuti su poštenje desnice i zapitali ih j

o junacko zdravje.

I prije sastanka i tečajem sastacka, koji je trajao krajko dvije ure i pol, i poslije njegova vladao je uzorun red i mir uza sve toliko množstvo naroda. Pоказalo se je zbijala ovom prilikom, da za naš narod ne treba žandara.

Krasno je bilo viditi kako - o je narod poslio sastanka razlažio na sve strane. Bilo ga je cijelih povorka na cestama vođenih u *Tinjan* i *Pazin*, u *St. Ivan*, *Višnjan*, put *Poreč* a *Soči Lovreč*, u občine prema sjeveru i jugu, prema iztoku i zapadu, u svim smjerovima.

Pripominjemo, da su sastanku prisustvovali i u načelničkom, pazinskom i tinjanskom, dr. *Dinko Trinajstić* i Šime *Defar*.

Spominjemo također, da je iz *Pazina* došao k sastanku i tambravski zbor. Karlo je i želio udarati koli prije početka toli poslije njega, al g. politički povjerjenik nije toga dopustio, jer da nije toga u programu. Nam se je to činilo, da pravo rečeno, nerazumljivo. Kakav program prije ili poslije sastanka? A to može po zakonu zabraniti udarati na tambure ili pjevati u privatnih prostorijah. On je poslije zaključenja sastanka mogao lepo otici, ako mu neugodno zvono na ušesni hrvatski glasovi, pak Bog i mir! Naši se u njim nisu htjeli prepirati. Ono malo što je narod čuo tamburunja i pjevanja jako mu je ugadjalo.

Spominjemo na svrši, da su Beramci pozdravili naše zastupnike i svoga načelnika najezeračnja na cesti izpod Berma i drugud putem ih narod pozdravljao.

Zaključujemo sa najiskrenijim živoklicom na zastupnike i na onako svjetan naš narod, kakav bježanje sakupljeno u Baderni, kao i naš sav naš hrvatski i slovenski rod!

Zastupnik vitez Babuder.

Već u predproštom broju doneli smo vijest „Prvi glas za izključenje hrvatskog i slovenskog jezika iz zemaljskog sabora“, uslijed koje je taj glas dao zastupnik vitez *Babuder*. Mi smo zbijala bili željni znati od prvoga početka, kako je zastupnik vitez *Babuder* kod odnosnoga predloga glasovao, i ne bez razloga.

Zastupnik vitez *Babuder* zastupao je najprije saboru grad Kopar, svoj rođeni grad, ali ne grad svojih starijih, jer on potiče negdje iz materijske občine. U Kopru bio je izabran kao kandidat c. kr. vlade, što nebitje po volji neodvisnoj gospodini *Talijanom*, koji su sve moguće poduzeli, da već nebude izabran. Radili su mu se i izsmjehivali ga ustremno i pismeno, u tiskanicah, na plakatih. Bio je dokle izabran kao protivnik vladajuće klike. Njeg za volju morao je pak odustati od kandidature u svojem rođenom gradu Kopru, da dade mjesto dr. *Antonu Gambini*. Kandidovao je i bio izabran u skupini gradova Izote, Mitje i Buzeta, i opet kao vladin kandidat. Koliko mi možemo suditi, igrao je u saboru najzalostniju ulogu, i moramo iskreno reći, da nebitje u zemaljskom saboru nam odurnjilje zastupnika nego je on. Njemu se je davalno obično nezahvalno izvrještajte. On je često u duge gorovorante, u kojih nisu naši nikad ništa odlučna ni stala. Uvjet bježanje ili se id el ili nì dì parer contrario! U svojim govorovima o školai bježje on, ravnatelj c. kr. gimnazije i član zemaljskoga školskoga vjeća, a protuljovao sa školskim zakonim ili njihovim duthom. On, školski, bio je uvjet protiv predlogom saborske manjine, iđućim za tím, da se i za Hrvate i Slovence istreže škole i da se u njih podnade hrvatski i slovenski. Članovom saborske manjine izgovaralo se je jur, da mora glasovati i ići za reci nom radi gimnazije, koja je na čelu, jer inače nebi deli podpora gimnaziji i djakom.

Nego najznačajnije za njegov znacaj i za njegovo spomenuto glasovanje je ovo: Neke godine je on našim nekim zastupnikom, šećeru s njim po sabornicu, rekao: „i parti pur croato, perche si resta oltra, che in Istria non sono soltanto Italiani“ — govorite samo hrvatski, da se zna preko, da u Istri ništa Talijani. Govoreći to, kimnju je glasova na proraz, preko mora, prema Italiji. I tu je bio, vidjelo se je čitavu šunu ruku, a svaka je htjela biti viša, da se i nju vidi. Osobitim dostojanstvom bila je čitana, slušana i primljena posljednja resolucija.

Njekoje resolucije, to zastupnik *Laginja*, i posebice rastumačio, to kod onoga gleda vinske klauze iztaknu, kako protivnici naši *Talijani* bezobrazno lazu, kad veđe, da je on i drug mu *Spinčić*, bio za nju, docim su bili jedan i drugi proti klauzui, a *Talijani* za nju.

drugimi rječmi, da Istra nije talijanska zemlja. Šada dakle, kad je glasova za izključenje hrvatskog jezika u saboru, i za porabu samo talijanskoga, hocé, da pokaže *Talijanom preko mora*, da u Istri neima Hrvata, da su u Istri samo *Talijani*, da je Istra talijanska zemlja!! Mi - mo za stalno od onih ljudi, koji želimo, da svaki zastupnik, bio on što mu drago, obnaša službu koju hocé, uživa u saboru pod punu slobodu, da ne bude za to nikomu odgovoran nego Bogu i svojoj savjeti. I mi zastupniku vitezu *Babuderu* nezamjeramo, što je on glasovao za izbjeganje hrvatskog jezika iz sabornice. Nego pitamo, kako, u kojem duhu, u kojem smjeru, kojim težnjama izgura se u zavodu, kojemu jo on ravnatelj i koji poslači većina istarskih učenih se mladića, koji imaju dondu sutra izići među narod kao svećenici, načitelji, činovnici, odvjetnici, ljeđnici? Kakva će čuvanja ti mladići, stupivši u javni život, imati prema rednim narodima u pokrajini?! Kojim duhom opojeni, kojim težnjama nadabnuti, u koja svrhe će oni raditi?

Pitanje na datje: koje pouzdanje mogu imati u njega, kao člana c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća, hrvatski i slovenski učitelj, koja već često odlučuje o sudbinu tih učenjaca? Sto može očekivati od njega kao člana c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća naš hrvatski i slovenski narod, koji očekuje škola i školu u svojem jeziku, a kojih oživotvorene odvise najviše upravo od rečene c. kr. školske oblasti, kojoj član je vitez *Babuder*?

Pitano na datje: koje pouzdanje mogu imati u njega, kao člana c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća, hrvatski i slovenski učitelj, koja već često odlučuje o sudbinu tih učenjaca? Sto može očekivati od njega kao člana c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća naš hrvatski i slovenski narod, koji očekuje škola i školu u svojem jeziku, a kojih oživotvorene odvise najviše upravo od rečene c. kr. školske oblasti, kojoj član je vitez *Babuder*?

Nasledja jednoga zastupnika, koj je obnašao uku c. kr. službe, proganjalo se je na sve načine. On je zagovarao samo pravice hrvatskoga i slovenskoga naroda i dizao svoj glas proti krivicama, koju mu se dogodjaju. Nikad nije kritio pravica *Talijanom* nit hotio, da njim se nepravo dogodi. Zastupnik vitez *Babuder* obnaša znamenite c. kr. službe. On goni hrvatski i slovenski jezik — jezik svojih starijih — iz sabornice, i načasa tim najvećim krivicu pretežno većini počuštra Istre, prouzrokuju zajedno s drugimi najvećim pritom između našeg a *Talijanog* naroda u Istri; boće, da so stvari nepremostiv jaz između pripadnika jedne i druge narodnosti — i njemu se ništa nedogadja!!

Šta koristi braniti načelno naš jezik u saboru, ake se edgaja mladiće u duhu, koj ga iz njega tjerja?

Franjina i Jurina

Fr. Jesi li se i ti pomolja za pokojne na večernji osmne smrtnoga dana u Medulinu?

Jur. Kad mi bilo s kim.

Fr. E, težko je moliti se u Medulinu i žetati s gospodom u Pali!

Jur. Bit će bolje za te, ako sakrijes žajik za zube.

Fr. Misliš, da se za pravica bojim.

Jur. Ni se ni Grgo bał, ma . . .

* * *

Fr. Kukuriku! kukuriku! kukuriku!

Jur. Ča ti je Franjina, časi bolan al pijan?

Fr. Najil sam se va Hrušćici, pasje blago, staroga peteha, pak mi je va grlu ostalo.

Jur. A preselo ti, zač si šal mutit one Slovincie za Italiju.

Fr. Ej, nosili su vino va vredi, kako jim je rekao Kastavac, pak sam se brižan polakom.

Jur. Da bi te Luca s preslicom! Ča ni bilo trna, da te, proslano blago, spucaju donia.

Fr. Aj vero mi je strah bilo. Zač digli su se stari i mladi, pak su nam, po moju Lici, rekli: „Nije Hruščica talijanska, već je Hruščica slovenska. Van š njim, nećemo jih već.“ A sada, kamo ćemo? Za doma nas tiraju, a va Italiji je glad.

Jur. Pravto ti stoji! Sada ti kantaj: kukuriku, kukuriku!

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Gosp. Al. Hudovernik, bilježnik u Kostanjevici, priposao nam for, 7 sabrane na predlog velež. g. J. Marca Čitačnicu u istom mjestu. Živilj! — Gosp. Ivan M. Šnić iz Dekanija pr. poslao nam for, 1.38 sabrane tamo dje s. t. m. u veelom družtvu u krčini g. Ivana Mahnića. Živilj sa biretelj! — G. Fr. Vlah sa drugovim u Unagu sabrati u veselom družtvu novč. 61. Živilj!

Novi državni nadodvjetnik u Trstu imenovan je bio prošlih dana od Njeg. Veljančan, i to u osobi g. Gertischera, predsjednika okružnoga suda u Cetinju Novoga državnoga nadodvjetnika hvale kralje vrlo sposobnoga pravnika, strosgoga i nepristranoga suda, koji je pozna i naš hrvatski dotični slovenski jezik.

Novi ravnatelj c. kr. gimnazije u Pali. Odlikom bivšeg ravnatelja državne gimnazije u Pali ostalo je mjesto ravnatelja izpraznjeno. Na to mjesto bješa sada imenovan g. Anton Stitz, profesor jedne državne gimnazije u Beču.

Odbor pol. društva „Edinost“ imati će u nedjelju u jutro redovit sjeđnicu.

Mužka podružnica družne sv. Cirila i Metoda u Trstu ima u nedjelju poslije podne glavnu skupštinu.

Molbu za uveljeđenje jezikovne ravnopravnosti kod svih c. kr. ureda u Istri. Upravno vjeće u Rakiju poslalo je učilištu sličnu molbu u Beč.

Porezna občina Dragozetić (mjestna občina Cres) poslala je jednaku molbu na ministarstvo za 42 podpisa.

Iz Motovunčine javlja nam prijatelj, da se je iz ove občine poslalo više moliba sa preko 500 podpisa, sakupljene u naglosti.

Molimo naše prijatelje takodjer iz drugih občina, da nas o poslanih molbah obaveste i izvole.

K sastanku u Karlobi dozajnemo i bježimo s radostu ore redke. Zast. Spinčić upoznati se bili k tom sastanku iz Pazina kroz Trviz. Došli su za vrijeme sv. mise, kojoj su prisustvovali. Poslije sv. mise saznali su tajmožni Trvizani odmah za tje i pozdravili ih hrvatski živočići u prisutnosti njihovoga velepredsjednoga župnika. Zastupnik Spinčić nagovorio jih kratkim al vatrenim slovom, a on su obnovili svoje klicanje. Radost si njim čitao na licu. Za vrijeme objeda kod g. župnika pjevali su razne hrvatske pjesme, tako, da je bješa divota slušati. Krasao je omaj Trvizki narod, svjetstan svoje hrvatske narodnosti. Zastupnik i načelnik popratili su u Karlobu čestiti župan i občinski savjetnik Trvizki Sironić Antun i vatreni mladi rođoljub netjak mu Petar Sironić, koji bježa prema radosti, što je svojoj kociji i svojom kocijom mogao voziti zastupnika Spinčića, a kasnije natrag i zastupnika Laginju. Putem daje pozdravile su zastupnika i načelnika iskrene ženske i djeca iz Skropela, dočin su mužki bili već svi otišli u Karlobu, odnosno u Močiboke. Tu jih je opet narod odneslo pozdravljeno, i s njima se uputio na susret zast. Laginju. Biće vjeselje i radost i pozdrav kada su pak skoro susrele obe čete. Ste je sledio, to je pozvano od zadnjega puta. Istina je, da se je zarod naš u Istri poslije doba jasno osvetio, i da je putovanje oboje zastupnika i sastanci, što su jih sazvali, pravo narodno slavlje.

K predstojećim občinskim izborom u Tinjanu. Od tamo javljaju nam, da su se jučer počeli pripravljati za predstojeće občinske izbore tamošnji narodni pretinici i njihovi pomagaci iz Fazina.

Tako je došao prošloga čedina da Pazin poznati Ruggero Camus sa I. Ghercestichen, kojim se pridruži Tinjanici, Fran Orlich (ivični načelnik) i Joskin Šestan (sin brišeg načelnika) u občinskom ured, da prepreči izbore listine (Što su imali taj posla Pazinci — nebitari? Op. Uredni.)

G. načelnik poslužio ih, premda je mogao odpraviti Pazinice, koji nisu bitari ove občine a dvojimo, da li su ni u Pazinu — ako ne možda kano „potentati“.

Kad su talijanska (!!) gospoda listine prepisala, odošle iz občinskoga ureda niti neoglasi su načelniku, koji je bio u svojem uredu i koji ih je poslužio više nego li mu bješa dužnost.

Da se prepozne tako koji od naših birača u kojim talijanskim občinama, zaista bi ga „kulturna“ gospoda optilj avakujim naslovima o nevjudnosti i eurovosti. Ali da, gospodi je dove dozvoljeno, same kmet mora biti poniran, skrenut i pristajan.

Sudac po tom zanimanju naših protiv-

nika za izborne listine, reč bi, da so kane upustiti s čarui u izbornu borbu, ali izlažudan njim trud. Njim bi reč, da je već izpao iz glare sramnog poraz u Pazuju, pak bi radi i ovdje osramotili se. Prosto in, nu neka znati, da neima poštenoga občinara u ovoj občini, koji bi se prodao paškoj gospodi za zdrjele leće. Jedino kakva propalica ili kakav Juda mogao bi izdati svoj rod, kri i jezik, a za takove mi ni nemaramo.

Občinski izbori u Cresu. Kako nam od tamo javljaju, obaviti će se občinski izbori za ovu občinu dne 19., 20. i 21. tek. mjeseca. Boriti će se kod izbora sami gradjani creski, jer izvanski občinari neće vladiti za nijednoga koštanju iz prihvate, a za sebe ga nemogu vladiti, pošto vlada u samom Cresu naše strane najveće mrtvi. U Cresu neima bo jedne jedine osobu naše, koja bi se htjela staviti na čelo našim vrednim kopacem. Žalostne li udobnosti nekoje gospode!

Creska vlastela jagmo se već sada za načelničkom stolicom. Za tu stolicu da imade već sada 4—5 kandidata, a među najnovijimi da se uklazi neki visoki umirovljeni činovnik, rodom cresanin, koji da nebi odbio i neke više časti u našoj pokrajini. (O tomu imademo podjeli dopis iz Cresa za budući broj). Borba između vlastele neće biti natečna već osobna, a svr se slažu u tom, da su u narodnom i jezikovnom pitanju protivni izvanskomu puku.

Od tamošnjih prijatelja očekujemo, da će nas svjedočno obavistiti o toj borbi za načelničku čast.

Aleksander vitez Eluschegg je osoba, o kojoj se je još mnogo govorilo i pisalo. Pozega Dalmacija i Istra, a i listro lošinjski, puljski i porečki kotar. Mi nit naš narod nepozna ga za dobro. Osobito u vremenu izbora počinje li ili da i pustio počiniti svakojakih. Izbori za zemaljski sabor 1888., i izbori za carinu više 1891. govore najjasnije o tom. Gospoda Talijani proglašuju ga i sad kao najvrstnijega činovnika, i značu za što to čine. Središnja c. kr. vlada nesmatra ga valjda takovim, nit izvrstnim nit dobrim. Ona ga je prešlo ljeta umirovila. Ima doista sve službeno godine, ali još je jak i još bi bio mogao služiti. On pače i služi, ne već državu, nego občinu porečku. On, bivši upravitelj porečkog kotara, namještnečki savjetnik, povjerenik c. kr. vlade na pokrajinskom saboru, vitez Eluschegg, obavila sada službu občinskog tajnika u onom istom gradiću, u kojem je prije obnada sve retene časti i obavljao odnosne službe! Svakako velika samozataj ili i poštovanost, dakako ne bezkoristna i ne bez svrhe. Svojim prijateljem i saveznikom bit će za stalno i svem i svađem na ruku. U občini porečkoj raditi će kako reč on znade. Naš tamošnji narod ga pozna, i znat će se prema tomu ratiti. Prije imao je odlicnu riječ i u občini porečkoj i u cijelom kotaru. Sad je u prvoj instanci samo u občini porečkoj. Nadamo se, da će oni, koji odločuju u drugoj instanci raditi po pravu i zakonu, i da neće usjek Eluscheggora valjati. U toime Bog pomoći!

Iz Opatije pišu nam 6. veljače 1895. Evo me, da Vas u kratko obavijestim o zabavah, što ih u minulom mjesecu imadimo u Opatiji. Prva veselica, obdržavana dne 5. siječnja u korist družbe sv. Cirila i Metoda za Istru bila je učinak sklopnog i ledi, te nepovoljnou vremenu posjećana prilično dobro, dok su prigodom druge zabave priređene dne 30. p. m. „Zorina“ dyvorane bile upravo dubokom puno biranog občinstva. I prigodom prve i druge veselice naši su dletjani izveli na obče zadovoljstvo sve točke razporeda. Osobito nas užesla prigodom prve zabave dražestna gospodica naša Emica Jurković u deklamaciji: „Naša zemlja“. Velenč. g. profesor Spinčić, koji je također prisutstvovao za- hvalama, nije mogao, da se dovoljno nadivi deklamatorskoj vještini i umjeću mlade gospodjice, koja se je uz g. Niku Peršiću i Jure i-a također u predstavu iztakla. Hvala retransdrom g. Slaviku radi pjevanja, koje je kad prve veselice ljepe uspielo, a baš majstorski utježbao je za drugu zabavu ovomjestni učitelj g. Račić lipu kitu gospodica i gospodje u pjesmi: „Poputve dražbe sv. Cirila i Metoda za Istru“. Ova nova kompozicija poznatog našeg skladatelja M. Brajšića svjedala se svima, te se na obči zahtjev moralna ope-tovati. Prigodom druge zabave iznenadio nas s prekrasnom deklamacijom: „Klevetnikom Hrvatske“ kandidat odvjetničtvu g. Gjuro Korac. Prigodom odmoru zaredale su oba puta zdravice, od kojih je prva islu velenč. g. profesoru Spinčiću, koji nas je počastio svojom prisutnošću. Iz tog slijedilo je skupljavanje darova za držbu, a zatim prešlo se na — javnu držbu, dakako put u korist dotične naše družbe. Prvog puta za jastnici, koji je vredna gospodjica Emica darovala u tu lijepu svilu, skupilo se do 80 kruna, dok je za lančić (od suhog zlata!!!), što ga

poklonio i prigodom poslednje veselice metno na dražbu vrijedi i čestiti naš brat Ivan Alešević utrižio nešto više od 20 kruna . . . Bog si ga znao za uzrok golemoj toj razlici. Nek čitatelji gataju! Da zaključimo, napomenut nam je još da se se prigodom plesa naša mladež obogađa spola vaš ljudski opoštjenila. Sve se to bilo užvrpoljilo kao za okladu, a glazba Jelacićeve pukovnije igrala, da te užesne tamo nekad pod oblake. Riečju sve bilo liepo i u redu, tako da su mnogobrojni gostovi iz Veloskog, Kastva i Lovrana poslih sobom baš ngodnji nspomenni o naših veselicama. Da se pak taj uspjeh postigao najveća zasluga ide odbor, a navlastito pak njegovog predsjednika džinog našeg Niku Peršiću, koji se bio svojski zauzeo da nam veselice što ljepše izpadaju. Ja. Evals mu!

Nadalje primisno slijedeće pismo:

Već dulje vremena zalazim u Opatiju i u temošnje družtu. „Zorut.“ Sto dulje, te se jače radujem u veselju.

Pred petnaest dvadeset godina bila je Opatija malo satoce, gdje se je med lovorikom jedva opažalo krasne dā i čiste, ali posve malene kućice. Poznali su ju tad samo domaći, a bilo je samo Hrvata, koji su poznali njezine ljepote. I Hrvati bili su, koji su o njoj pisali, koji su ostali svjet upozorili na nju. Francuzko družtu počelo je zidati palace. Uzajm su gradili mnogi inostranci, i gradili su i grade domaći, toliko, da je iz analoga seoca nastao gradić, prvoga reda po svojoj izvanjsnosti; gradić u koji dolaze cari i carice, u kojem je i sada Njazina Visost carevna i kraljevna Štefanija.

Tonu gradiću bi razni nepozvani radio tudijsko lice. Jezika urodjenika, domaćeg putanstva, nepoznuto ni malo, zanjučuju ga dapače, tjerajući i ovdje krvnu politiku, gdje politici u obče nebi smjelo biti mesta. Nego upravo i to omoljavajući domaćeg hrvatskoga jezika sa strane onih nekih nepozvanih, i celi njihov postupak prema domaćim doprinose je stalno mnogo tomu, da se u Opatiji i Opatijskim budi sve jače narodna hrvatska svijest. Oni uvidjuju sve juče, za čim oni nepozvanički idu; vide, da bi ti nepozvanički tjereli, da budu Opatički tjudi u svojem mjestu, da tjudinci u njoj zapovjeđaju i što veću korist love. Toga pak oni neće. Poštuju inostrance, bili oni koji mu dragu narodnost, oni ljube svoj jezik i svoju narodnost, oni hoće da ostanu ono što jesu, da se Hrvati, kako jih je Bog stvorio, i to ponosno Hrvati, jer svjeti, kako je prošlost Hrvata slavna, kako je krasna hrvatska domovina, kako je lije i slatko hrvatski jezik. A kako su mužki ponosni Hrvati, tako su ženske ponosne Hrvatice. To kažu u svakoj prilici, to se vidi imenito kod raznih zabava, koje se priređuju u krasnijim i prostorijama „Zora“. Takova jedna zabava priređile su mužka i ženska podružnica družbe sv. Cirila i Metoda dne 5. janara, kod koje je opatijska gospodjica upravo začarala služateljstvo sa svojom deklamacijom „Naša zemlja“ od Pretradovića, kod koje se je ljepe igralo, i krasno pjevalo uz vodstvo jednoga čestitoga Slovenceva. A ovđe budi priopćeno, da Slovenci i Slovenke. Što su se u Opatiju priselili, rade kao prava jednokrvna braća, da smatraju hrvatsku Opatiju svojom drugom postojbinom, da se u njoj čute kao domaći, i da jih sve kao domaću smatra i ljubi. Onako kako se Hrvati prilagodjuju Slovencem, kad dodjavi u slovenska mjesta, onako se Slovenci i Slovence prilagodjuju Hrvatom i Hrvaticama u Opatiji. Ta braća su: jedna njim je prilost, za jednu imaju budućnost, raditi skupnimi silama.

U Kastvu pišu nam dne 10. ov. mjeseca. Istačiona obdržavat će drugu svoju zabavu dne 24. t. m. sa običnim programom. Ljepe bi bilo, kad bi na ovu veselicu čim više kostumirali gospoja i gospojicu, pak da nas onako ugodno iznemade, kao prošle godine, kad vidjemos i hrvatskih narodnih nožnica. Pa kuda čete ljepešu kostumiranju, nego su slikevi narodne nožnje! Čemu kojekakvo „fantazije“ kad se nadje u našem narodu ljepe nošnje?

Ove dane zakopasno najstarije gradjana kastavskoga, Ivana Munića-Zvaničnog, koji je akcijem prevadio 88 godina, ipak se jošte čvrsto držao, dok ga nenadano smrt ne po-kosi.

Ovdje pritisnula zima, kao nikad jošte ova godine. A i sniega nam napadalo baš obilno. Grozno mora biti tam u Lici, jer kako se čuje, već 10 dana nisu dolazi od tamjeljenica na Rieku. U selu Bunicu zatrpan snieg jednu kućicu, te porušio krov i obio ženu, 4 krave, 2 magarca i više ovaca. Jedno diće, koja je ujekako uteklo izpod ruševina kuće, našli su smrznuto u snieg. Tužan

onj narod! što bura poštedi, to im snieg uništi.

Na dan sv. Luce 13. prosinca pr. g. na uspomenu blagoslova nove crkve u sv. Vitalu sabrao Pavle Simonović p. Vida za naše družtvu sv. Cirila i Metoda: Pavle Simonović p. Vida 1 for., Name Milic p. Marka darića za se i za svoju obitelj, sv. Franu Flegu, pa do deklamacije dječaka Eugena Flega, od dvopjeva dječaka Antona Flega, Franova i Ivana Klarića, Antona do „Istarske Budnice“, odjedavane od štredskog pjevačkog zboru. Red mi je ipak da iztaknem, da je jabuka odnio mladi tamburaški zbor (to je treći s ove strane Učke, a onamo preko Učke koliko jih je . . . ?). On nam je odigrao do deset komada, a među tim i veoma lijep novi „Istarsku budnicu“ od g. Rašana. Glasovi ovog našeg hrvatskog glasibla sladko su odjekivali u svih slušatelja. I tko ga nije bio do onoga večera čuo, činilo mu se, da čuje nešto poznato. Ta kake i nešte: tambure i gusle favorove su nlike i izrasle u krili našega naroda, s njima je on pjevao i pjeva svoje jade i svoju junakstvu. Za to nije ni čudo, da su se mnoge oči orosile od milinja.

Kad su saborovi svoju dovršili, izdrživalo se da 15 darova podanih od rodoljubnih gospodja, gospodica i gospode, a poslije se mladi ulovili u kolo i zaplesali, dočim su stariji posjedali za stolove, te uz igranje tambura, uz pjev i vatrenje napitnice veselili se do kamo u noć. Već je „pozdravljalje pjevac vile“ kad je u Štredpu utihnuo cilik gusala, trzaj tamburica i skladan pier.

Svi su kazali, da takeva veselja još u Štredpu nije bilo i da pred deset godina ne bi u nju pomisili bili, da će ga ikada biti. Živio Štredp!

Nadamo se, da će nam i podružnica u sv. Ivanu prirediti ovakvu, ili još ljepšu zabavu, ako ne ovoga mesopusta, barem za vaznoinu, a tad će njim bez sumnje članovi Štredpske podružnice vratići milo za drago i posjetiti ih u velikom broju. Nek se furi ljubav rodja!

Muzika podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru i Kastvu. Gosp. Josip Linic, trgovac na Rieci pripoznao u svoje ime i g. Frana Matković-Tomina na Trsat u ime članarine god. 1895. fr. 6. od gg. Ante Ružića i Frana Smokvina na Sušaku na dar družbi i for. članarinu za god. 1895. uplatili su nadaju u Kastvu g. Marić Fran Ksaver obć. glavar; Kleinmayer pl. Ferdo obć. zemljomjerac i Jelisić Ljudevit trgovac po 1 for. — Sakupljeno na Lučinu kod Tomečković u prijateljskom družtvu pod devizom „Da sinovi slave smo“ 5 for. — Ukupno 15 for.

Izstup slovenskih zastupnika iz štajerskog zemaljskog sabora u Gracu. Našoj slovenskoj braći u Štajerskoj i njihovim zastupnikom u zemaljskom saboru u Gradcu događaju se kano i naseo narodu u Istri i njegovim zastupnikom u Poreču. Ono, što su za nas Talijani, za štajerske Slovence jesu tamošnji Niemci.

Slovenski zastupnici Štajerske nemaju više poštovati nepravdu, koje bijaše njini i njihovom narodu podnašati od Niemaca, pa ostavise sabor prošloga čedna svečanom izjavom, da nemogu više kod razprava sudjelovati.

Kriza u zemaljskom saboru u Gorici. Za hrvatsko-slovenski zastupnici na zemaljskom saboru u Poreču i za slovenski zastupnici u štajerskom saboru u Gracu poveli se napokon i zastupnici slovenskoga naroda na zemaljskom saboru u Gorici. U zadnjem broju spomenuli smo, kako je došlo u goričkom saboru do razkol između slovenskih i talijanskih zastupnika. Dobijajući za izmirene, kojim je prisastvovo i c. kr. namještnik vitez Rinaldić, nisu uspjeli, i slovenski zastupnici nestupiše više u sabor. Jurić da 13. t. m. imala je biti začlana sjeđnica, ali nije se obdržala radi premaleog broja zastupnika, te je predsjednik gosp. Fran Coronui kazio zastupnikom, da će im pismeno javiti, da je sabor začljučen.

Nemoženo od manje, a da iskreno nečestitamo slovenskim zastupnikom, što su ovako odlučno odigli s se sladke ali varare ponude talijanskih zastupnika, obravni tako dostojanstveno čast i koristi slovenskoga naroda u Goričkom.

Iz Pule pišu nam 12. t. m. Vi svi, koji kužete da neima na Rieku, u obče Slavenu, u Puli, već da je ovo čisto talijanski grad mogli ste se potruditi u saboru dne 9. t. m. u prostorije mjestovog kazališta, da se osvijedočite, kako krivo sudite. A što je bilo one večeri u kazalištu u Puli? Čitanica dala je u njem svoj „Veliki ples“. Ovaj ples zadržao je u istinu, da ga se zove velikim, veliki je bijaše i radi broja občinstva i mali krasote odjela i radi točnog izvedenja raznih plesova.

Ravnao je plesom gosp. Umek poznat ovom občinstvu već od prekola, kad je svojim ravnjanjem sa raznim plesovima, osobito sa kolom upravo zadivio občinstvo. Ove godine nadodalo se običniju plesovom i česku „Besedu“. Dvadeset parova odigralo je istu, a mi divno! Njeki naši narodni protivnici, koji ipak zele vidjeti čitaonika ples, govore u svojoj bedastoj zlobi: „škoda, da se oni sve je bilo krasno: od nagovora predsjednika

